

Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille. Vantaan kestävän kehityksen raportointi 2023

VD/3864/00.01.04.02/2023

KK/LA/MT

Tiedoksi Vantaan kestävän kehityksen raportointi 2023

Vantaan kaupunkistrategiaan on kirjattu, että Vantaa huomioi toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiset vastuullisuustavoitteet. Vantaan kaupunginhallitus päätti 6.4.2020 kokouksessaan Vantaan kestävän kehityksen raportin julkaisusta kesällä 2021. Jatkossa raportointi toteutetaan joka toinen vuosi. Nyt valmistunut raportti on järjestyksessä toinen.

Vuonna 2015 YK:ssa sovittiin globaalista kestävän kehityksen toimintaohjelmasta, Agenda 2030:sta. Toimintaohjelman tavoitteena on poistaa äärimmäinen köyhyys ja edistää ympäristön, ihmisten ja talouden kannalta kestävä kehitystä. Agenda 2030 sisältää 17 kestävän kehityksen tavoitetta, joilla on yhteensä 169 alatavoitetta. Nämä tavoitteet tulisi kaikkien maiden yhdessä saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.

Agenda 2030 toi merkittävää muutosta verrattuna sitä edeltäneisiin kestävän kehityksen ohjelmiin. Sen tavoitteet ovat samat kaikille maille, vaikka eri asiat painottuvat eri maiden kohdalla. Kestävä kehitys ja vastuu siitä ymmärretään globaalina asiana, joka vaatii eri alueiden yhteistyötä. Agenda 2030:ssä korostuu tavoitteiden keskinäisriippuvuus. Yhtä tavoitetta ei voi edistää pohtimatta myös sitä, miten toimet vaikuttavat muihin tavoitteisiin, sillä nämä vaikutukset saattavat olla ristiriitaisia tai negatiivisia. Tavoitteille on määritelty myös hierarkia siinä mielessä, että ympäristön kestävyys on sosiaalisen ja taloudellisen kestävyiden pohja, jota ilman ne eivät voi toteutua. Siksi ympäristön kestävyiden tulisi olla huomioituna kaikessa toiminnassa.

Vastuu Agenda 2030:n toimeenpanosta on maiden hallituksilla, ja Suomessa Agenda 2030:n toimeenpanoa ohjaa kansallinen toimeenpanosuunnitelma. Suomi myös raportoi tavoitteiden edistymisestä säännöllisesti vapaaehtoisella maaraaportilla. Kaupungit ovat kuitenkin erittäin merkittäviä kestävän kehityksen toimijoita, ja suuri osa kestävän kehityksen tavoitteista on luonteeltaan sellaisia, että niihin vaikutetaan voimakkaimmin juuri paikallis- eli kuntatasolla. Siksi New York julkaisi ensimmäisenä kaupunkina kestävän kehityksen raportin vuonna 2018 ja haastoi samalla muut kaupungit mukaan. Kaupungeissa tavoitteet on myös usein määritelty kunnianhimoisemmiksi kuin kansalliset tavoitteet, esimerkiksi hiilineutraaliuden osalta, ja kaupunkien on mahdollista olla kestävän kehityksen edelläkävijöitä.

Vuoden 2023 kestävän kehityksen raportin on koonnut Vantaan kaupungin sisäinen työryhmä, jossa oli edustajia kaikilta kaupungin toimialoilta. Lisäksi tietojen kokoamiseen ja toimien kuvauksien kirjoittamiseen osallistui useita muita kaupungin asiantuntijoita. Raportti on jäsennelty Vantaan kaupunkistrategian teemojen mukaan. Strategiassa kestävän kehityksen tavoitteet on jaettu kunkin strategiateeman alle, minkä lisäksi on läpileikkaavia tavoitteita, joiden tulisi näkyä kaikkien teemojen yhteydessä. Nämä läpileikkaavat kestävän kehityksen tavoitteet ovat sukupuolten tasa-arvo, ilmastotekoja, rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto sekä yhteistyö ja kumppanuus.

Hyvinvointia rakentava ja sosiaalisesti kestävä Vantaa -teemojen alla Vantaalla panostetaan kuntalaisten hyvinvointiin, osallisuuteen ja turvallisuuteen sekä pyritään ennaltaehkäisemään ja vähentämään eriarvoisuutta. Hyvinvointia edistetään Vantaalla laajasti ja ennaltaehkäisevästi myös sosiaali- ja

terveyspalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle. Samalla on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota niihin ryhmiin, jotka ovat muita haavoittuvammassa asemassa. Haasteita tähän työhön tuovat työvoimapula ja viimeaikaisten kriisien negatiiviset vaikutukset kuntalaisten tilanteeseen. Hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa on olennaista huolehtia siitä, että poikkihallinnollinen koordinaatio ja yhteistyö jatkuu ja sitä kehitetään, jotta voidaan puuttua paremmin laajoihin ja monimutkaisiin ilmiöihin, jotka vaikuttavat hyvinvointiin ja eriarvoisuuteen.

Ekologisesti kestävä Vantaa -teeman toteutusta ohjaa resurssiviisauden tiekartta, jonka avulla Vantaa pyrkii tavoitteeseensa olla vuonna 2030 hiilineutraali ja edistää luonnon monimuotoisuutta, resurssiviisautta ja luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä asukkaiden ja yhteisöjen vastuullista toimintaa. On olennaista osallistaa tähän työhön paitsi koko kaupunkiorganisaatio, myös kaupunkialue laajemmin. Ekologisesti kestävä Vantaa -teemaa ei voikaan nähdä erillisenä muista teemoista, vaan ympäristön kestävyys tulisi huomioida kaikessa toiminnassa.

Elinvoimainen ja osaava Vantaa -teema sisältää toimia, joita Vantaalla tehdään kaupungin elinvoiman lisäämiseksi yksilöiden ja yritysten näkökulmasta. Yritysyhteistyötä kehitetään esimerkiksi erilaisissa hankkeissa, joissa etsitään uudenlaisia yhteistyön muotoja ja kiinnitetään huomiota myös ekologiseen kestävyys ja yritysten vastuullisen toiminnan tukemiseen. Osaamisen kehittäminen ja osaajien saatavuuden parantaminen esimerkiksi kansainvälisiä osaajia houkuttelemalla on Vantaalle erittäin tärkeää sekä yhdenvertaisuuden toteutumisen että kaupungin elinvoiman kannalta. Vantaalla väestön koulutustaso on matalampi verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin Suomessa, ja samalla työelämässä on kasvava pula osaavasta työvoimasta. Jatkuva oppiminen ja siihen liittyvä yhteistyö on olennainen osa tämän ongelman ratkaisua. Paljon kehittämistyötä tehdään myös työllisyyden tukemiseksi ja huomiota kiinnitetään muita heikommassa työmarkkina-asemassa olevien tukemiseen. Työttömyys on saatu Vantaalla hyvään laskuun koronapandemian jälkeen, mutta suuret rakenteelliset muutokset työllisyydenhoidossa ovat tuoneet haasteita ja palveluvelkaa.

Kansainvälinen Vantaa -strategiateeman alla tehdään paljon työtä kotouttamisen ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi Suomen kansainvälisimmässä kaupungissa. Myös kansainvälinen yhteistyö on Vantaalle tärkeää ja edistää kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista. Yhteistyötä tehdään erilaisissa verkostoissa ja hankkeiden kautta, mikä avaa uusia mahdollisuuksia vaikuttaa monimutkaisiin haasteisiin. Kaupunki haluaa olla kansainvälinen ja yhdenvertainen myös työnantajana ja pyrkii nostamaan vieraskielisten osuutta kaupungin työntekijöistä. Kaupungin viestinnässä monikielisyyteen ja monikanavaisuuteen on kiinnitetty huomiota ja sitä on kehitetty erilaisin toimin. Monikielinen neuvonta palvelee kuntalaisia, ja kotoutumiseen liittyen on jatkuvasti käynnissä useita hankkeita.

Kestävän kehityksen tavoitteiden eteen tehdään Vantaalla laajasti työtä ja etsitään joustavasti ja aktiivisesti uusia avauksia. Työn poikkihallinnollisessa koordinoinnissa on kuitenkin vielä paljon kehittämistä, samoin kuin tiedolla johtamisessa ja kestävä kehityksen tavoitteiden pitkäjänteisessä integroimisessa kaupungin prosesseihin. Läpileikkaavat kestävä kehityksen tavoitteet eivät ole kaikilta osin siirtyneet strategiaa toteuttaviin ohjelmiin ja niiden toimenpiteisiin, ja erityisesti sukupuolten tasa-arvo jää edelleen vähälle huomiolle. Kestävän kehityksen tavoitteiden siirtymistä ohjelmien tavoitteisiin ja käytännön toimenpiteisiin sekä mahdollisia ristiriitaisia tai negatiivisia vaikutuksia pitäisi arvioida systemaattisemmin ja kokonaisvaltaisemmin. Tämä vaatii riittäviä resursseja, johtamista ja pysyviä rakenteita kaupungin vastuullisuustyöhön. Tietoisuuden lisääminen kestävä kehityksen tavoitteista kaupunkiorganisaation sisällä on tärkeää, mutta olennaista on myös koko kaupunkiyhteisön osallistaminen tavoitteiden edistämiseen.

Kaupunginhallitus 5.6.2023 § 22

Kaupunginjohtajan vs. esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille. Vantaan kestävän kehityksen raportointi 2023.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreä kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

"Agenda 2030 tavoitteille määritellyn hierarkian mukaan ympäristön kestävyys on sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyspohjan pohja. Vantaan kestävän kehityksen tavoitteiden toteutuksessa tuleekin jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, miten ympäristön kestävyys on huomioitu kaikessa toiminnassa."

Liitteet:

- Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille. Vantaan kestävän kehityksen raportointi 2023.

Täytäntöönpano: Kaupunkistrategian ja johon toimiala, strategia ja tutkimus

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Vastuullisuusasiantuntija Lotta Alajoki,
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))